

BÁO CÁO

**Tổng kết việc thi hành Nghị quyết số 15/2020/NQ-HĐND
ngày 13/11/2020 của HĐND tỉnh Nghệ An quy định một số chính sách
về công tác dân số trên địa bàn tỉnh Nghệ An**

Thực hiện quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật ngày 19/02/2025, Sở Y tế đã tiến hành tổng kết việc thi hành Nghị quyết số 15/2020/NQ-HĐND ngày 13/11/2020 của HĐND tỉnh Nghệ An quy định một số chính sách về công tác dân số trên địa bàn tỉnh Nghệ An, kết quả như sau:

I. BỐI CẢNH THỰC HIỆN TỔNG KẾT

1. Bối cảnh liên quan đến chính sách

Sau hơn 5 năm thực hiện, Nghị quyết số 15/2020/NQ-HĐND ngày 13/11/2020 của Hội đồng nhân dân quy định một số chính sách về công tác dân số trên địa bàn tỉnh Nghệ An đã tác động tích cực đến toàn diện công tác dân số, nhận thức và trách nhiệm của cấp ủy, chính quyền các cấp đối với công tác dân số tiếp tục được nâng lên; công tác dân số ngày càng gắn với phát triển kinh tế - xã hội góp phần nâng cao chất lượng nguồn nhân lực cho tỉnh nhà.

- Ngày 10/12/2025, Luật Dân số số 113/2025/QH15 ra đời, ban hành nhiều chính sách liên quan đến công tác dân số như chính sách hỗ trợ phương tiện tránh thai và dịch vụ kế hoạch hóa gia đình; chính sách hỗ trợ cấp thẻ bảo hiểm cho người cao tuổi; chính sách chế độ đối với cộng tác viên dân số... Vì vậy, chính sách theo Nghị quyết 15/2020/NQ-HĐND không còn phù hợp với quy định mới của Luật Dân số.

- Từ 01/7/2025, mô hình bộ máy chính quyền địa phương 2 cấp đã đi vào hoạt động, Nghị quyết 15/2020/NQ-HĐND không còn phù hợp vì có một số nội dung quy định đối tượng, phạm vi thực hiện và trách nhiệm tổ chức thực hiện liên quan đến huyện, thành phố, thị xã.

Việc tổng kết thi hành Nghị quyết 15/2020/NQ-HĐND là cần thiết nhằm đánh giá toàn diện những kết quả đạt được, những tồn tại hạn chế, từ đó rút ra bài học kinh nghiệm và đề xuất những cơ chế phù hợp, tương thích với các quy định của pháp luật trong việc đảm bảo chế độ, chính sách cho người dân và đội ngũ nhân viên y tế kiêm nhiệm vụ công tác dân số.

2. Quá trình thực hiện tổng kết

Để xây dựng báo cáo tổng kết thi hành Nghị quyết 15/2020/NQ-HĐND, Sở Y tế đã tiến hành rà soát lại toàn bộ chính sách khuyến khích đã được chi trả từ năm 2021 đến năm 2025. Đồng thời, Sở Y tế ban hành Công văn số 3554/SYT-DS ngày 02/7/2026 về việc báo cáo chi trả phụ cấp Nhân viên y tế thôn, xóm, bản kiêm nhiệm công tác dân số tại các xã và cộng tác viên dân số khối kiêm nhiệm công tác y tế tại các phường, thị trấn từ năm 2021 đến năm 2025, tham mưu tổng hợp báo cáo UBND tỉnh theo quy định.

II. KẾT QUẢ THỰC HIỆN NGHỊ QUYẾT

1. Việc tổ chức thi hành Nghị quyết

Sau khi Nghị quyết số 15/2020/NQ-HĐND ngày 13/11/2020 của Hội đồng nhân dân quy định một số chính sách về công tác dân số trên địa bàn tỉnh Nghệ An được ban hành, Ủy ban nhân dân tỉnh và ngành chức năng đã triển khai thực hiện cụ thể nhiều văn bản chỉ đạo. Các huyện, thành phố, thị xã (tên gọi khi chưa sáp nhập) đều ban hành Nghị quyết Hội đồng nhân dân và quyết định của Ủy ban nhân dân quy định về chính sách dân số trên địa bàn, đồng thời ban hành nhiều văn bản chỉ đạo, hướng dẫn việc thực hiện chính sách dân số. Một số huyện, thành phố, thị xã đã quy định rõ chính sách khuyến khích, xử lý vi phạm, các giải pháp cơ bản và đặc thù tại địa phương, có những sáng tạo, điều này đã góp phần tạo sự tác động tích cực đối với công tác dân số ở cơ sở. Các địa phương đã đưa chỉ tiêu dân số vào chỉ tiêu kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội hàng năm.

Các huyện, thành phố, thị xã đã tổ chức triển khai và ban hành được hệ thống văn bản tương đối đồng bộ, nhất quán, ngành Dân số tích cực phối hợp với các ngành, địa phương tổ chức nhiều hình thức hoạt động tuyên truyền, biểu dương, khen thưởng các điển hình. Các ngành, các cơ quan, đơn vị, đoàn thể các cấp cơ bản đã phối hợp chặt chẽ, đồng bộ trong việc thực hiện công tác dân số, nhất là trong công tác vận động, tuyên truyền, tạo được sức mạnh tổng hợp và chuyển biến tích cực trong nhận thức.

Công tác tuyên truyền, phổ biến, quán triệt Nghị quyết số 15/2020/NQ-HĐND được tổ chức nghiêm túc, kịp thời, rộng rãi từ tỉnh đến tận cơ sở, đến cán bộ, đảng viên và đông đảo Nhân dân thông qua các hình thức như: Hội nghị quán triệt, tập huấn cho cán bộ lãnh đạo, cán bộ phụ trách công tác dân số các cấp, tổ chức sinh hoạt các câu lạc bộ, sinh hoạt lòng ghép, thông qua các phương tiện thông tin đại chúng, qua hệ thống loa truyền thanh xã, phường. Do đó, đã tạo được sự chuyển biến tích cực trong nhận thức của các cấp ủy Đảng, chính quyền, các tổ chức trong hệ thống chính trị các cấp về trách nhiệm đối với công tác dân số; nâng cao nhận thức của đông đảo cán bộ, Nhân dân về thực hiện chính sách dân số, tạo được sự

đồng thuận trong Nhân dân về việc xây dựng mô hình gia đình ít con, ấm no, bình đẳng, tiến bộ, hạnh phúc. Đồng thời, khi thực hiện Nghị quyết 15/2020/NQ-HĐND, là lần đầu tiên Nghệ An kiện toàn lại đội ngũ công tác viên dân số khối thuộc phường, thị trấn kiêm nhiệm công tác y tế tại khối và Nhân viên y tế xóm, bản kiêm nhiệm công tác dân số tại các xóm, bản.

2. Kết quả thi hành Nghị quyết

2.1. Thực hiện các chính sách khuyến khích, khen thưởng nhằm giảm mức sinh, giảm thiểu mất cân bằng giới tính khi sinh

Với đặc thù là một tỉnh có quy mô dân số lớn, mức sinh và tỷ lệ sinh con thứ 3 trở lên vẫn còn cao; tỷ số mất cân bằng giới tính khi sinh vẫn ở mức cao, vì thế các chính sách khuyến khích nhằm giảm mức sinh, giảm thiểu mất cân bằng giới tính khi sinh mà Nghị quyết 15/2020/NQ-HĐND đưa ra rất ít địa phương đạt chỉ tiêu. Trong hơn 5 năm triển khai thực hiện chỉ có 06 xã thuộc 05 huyện, thành phố đạt chỉ tiêu khen thưởng được Chủ tịch UBND tỉnh tặng bằng khen và tổng số tiền thưởng là 55 triệu đồng. Cụ thể:

- Đối với các xã, phường, thị trấn:

+ Năm 2021: Xã Châu Thắng, huyện Quỳnh Châu (cũ), phường Hồng Sơn, thành phố Vinh (cũ) đạt giảm tỷ lệ sinh con thứ 3 từ 50% trở lên năm 2021 so với cùng kỳ năm 2020, được Chủ tịch UBND tỉnh tặng bằng khen và tiền thưởng 5 triệu đồng/ 01 tập thể.

+ Năm 2022: Xã Hạnh Dịch, huyện Quế Phong (cũ) là đơn vị đạt thành tích không có người sinh con thứ 3 trở lên, được Chủ tịch UBND tỉnh tặng bằng khen và tiền thưởng 30 triệu đồng.

+ Năm 2023: Xã Nghi Thịnh, huyện Nghi Lộc (cũ) và 2 xã: Yên Thắng, Yên Tĩnh, huyện Tương Dương (cũ) là đơn vị đạt thành tích giảm tỷ lệ sinh con thứ 3 từ 50% trở lên năm 2023 so với năm 2022, được Chủ tịch UBND tỉnh tặng Bằng khen và tiền thưởng 5 triệu đồng/01 tập thể.

(Có phụ lục 01 kèm theo).

2.2. Thực hiện các chính sách khuyến khích, khen thưởng nhằm nâng cao chất lượng dân số

- Chính sách "Đối với trẻ sơ sinh thuộc vùng có điều kiện kinh tế - xã hội đặc biệt khó khăn thực hiện dịch vụ sàng lọc, chẩn đoán sơ sinh được hỗ trợ giá dịch vụ khám chữa bệnh theo mức hỗ trợ hiện hành do Bộ Y tế và cơ quan có thẩm quyền quy định đối với cơ sở khám bệnh, chữa bệnh công lập (trừ trường hợp đã được hỗ trợ cùng nội dung theo quy định hiện hành)", trong hơn 5 năm triển khai Nghị quyết 15/2020/NQ-HĐND không thực hiện do không có khung giá của cấp có thẩm quyền quy định.

- Chính sách UBND tỉnh khen thưởng xã, phường, thị trấn 03 năm liên tục có 100% nam, nữ thanh niên thực hiện tư vấn và khám sức khỏe trước khi kết hôn (theo số liệu được UBND huyện, thị xã, thành phố xác nhận) không có xã, phường, thị trấn nào đạt tiêu chuẩn.

- Chính sách UBND tỉnh khen thưởng đối với xã, phường, thị trấn (trừ các địa phương có 100% đối tượng được ngân sách nhà nước đóng Bảo hiểm Y tế theo quy định hiện hành của Nhà nước) có: 100% người cao tuổi (theo quy định của Luật người cao tuổi năm 2019) có thẻ bảo hiểm y tế, được lập hồ sơ theo dõi sức khỏe, phối hợp với cơ sở khám bệnh, chữa bệnh tuyến trên tổ chức khám, kiểm tra sức khỏe định kỳ cho người cao tuổi (ít nhất 01 lần/năm) (theo số liệu được UBND huyện, thị xã, thành phố xác nhận) không có xã, phường, thị trấn nào đạt tiêu chuẩn.

2.3. Thực hiện chính sách đối với cộng tác viên dân số khối, nhân viên y tế xóm, bản

Cộng tác viên dân số khối thuộc phường, thị trấn kiêm nhiệm công tác y tế tại khối và nhân viên y tế xóm, bản kiêm nhiệm công tác dân số tại các xóm, bản được bố trí đầy đủ. Việc thực hiện chính sách hỗ trợ theo Nghị quyết 15/2020/NQ-HĐND cho đội ngũ này đã được chi trả kịp thời, đầy đủ từ nguồn ngân sách tỉnh.

Chính sách hỗ trợ cho 2 nhóm đối tượng này của Nghị quyết 15/2020/NQ-HĐND được chi trả trong 3 năm: 2021, 2022 và 2023 (Năm 2024 và 2025 đến nay được chi trả theo chính sách hỗ trợ của Nghị quyết 21/2023/NQ-HĐND ngày 7/12/2023). Tổng kinh phí thực hiện chính sách hỗ trợ là 208.927.940.000 đồng. Cụ thể:

Năm 2021 chi trả: 31.059.650.000 đồng

Năm 2022 chi trả: 31.469.664.000 đồng

Năm 2023 chi trả: 39.044.456.000 đồng

Năm 2024 chi trả: 52.081.333.000 đồng

Năm 2025 chi trả: 55.272.837.000 đồng

(Có phụ lục 2,3,4,5,6,7 kèm theo).

3. Một số tồn tại, hạn chế, khó khăn vướng mắc

- Bỏ trống các chính sách thích ứng với "Già hóa dân số", chưa có chính sách hỗ trợ cụ thể cho người cao tuổi chăm sóc y tế dài hạn, chăm sóc người cao tuổi dựa vào cộng đồng.

- Chính sách hỗ trợ "Đối với trẻ sơ sinh thuộc vùng có điều kiện kinh tế - xã hội đặc biệt khó khăn thực hiện dịch vụ sàng lọc, chẩn đoán sơ sinh được hỗ trợ giá dịch vụ khám chữa bệnh theo mức hỗ trợ hiện hành do Bộ Y tế và cơ quan có thẩm quyền quy định đối với cơ sở khám chữa bệnh công lập (trừ trường hợp đã được hỗ trợ cùng nội dung theo quy định hiện hành)", trong hơn 5 năm triển khai Nghị quyết

15/2020/NQ-HĐND không thực hiện do không có khung giá của cấp có thẩm quyền quy định.

- Định mức hỗ trợ phụ cấp cho cộng tác viên dân số khối, nhân viên y tế xóm, bản tuy có nhưng còn thấp, chưa tương xứng với khối lượng công việc đảm nhiệm.

- Trong điều kiện Nghệ An là một tỉnh nghèo, Nghị quyết 15/2020/NQ-HĐND chưa đưa được chính sách hỗ trợ phương tiện tránh thai và dịch vụ kế hoạch hóa gia đình cho những người dân thuộc hộ nghèo, hộ cận nghèo, đối tượng bảo trợ xã hội; đối tượng thuộc vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi, các xã khó khăn vùng bãi ngang, ven biển và hải đảo, biên giới.

III. KIẾN NGHỊ, ĐỀ XUẤT

Trên cơ sở chính trị, pháp lý và thực tiễn khi triển khai thực hiện Nghị quyết 15/2020/NQ-HĐND và đồng thời thực hiện các nội dung quy định tại Luật Dân số số 113/2025/QH15, Sở Y tế kính đề nghị UBND tỉnh trình HĐND tỉnh ban hành Nghị quyết thay thế Nghị quyết số 15/2020/NQ-HĐND phù hợp với quy định của Luật Dân số và mô hình chính quyền địa phương 2 cấp.

Sở Y tế kính báo cáo UBND tỉnh./.

Nơi nhận:

- UBND tỉnh (để b/c);
- Ban VH-XH, HĐND tỉnh (để b/c);
- Sở Tư pháp (để p/h);
- Giám đốc, các PGĐ sở;
- Hồ sơ dự thảo Nghị quyết;
- Lưu: VT, DS.

**KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

Nguyễn Văn Nam